

Η ΕΡΤΕΡΗ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ME

Φυλλάδ. 91.

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑΣ.

Τόμος. 4.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, ΤΗΝ 1 ΙΟΥΝΙΟΥ 1851.

ΓΥΓΙΖΟΤΟΥ ΒΑΣΙΓΚΤΩΝ.

Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.

Τύπο Π. I. Χαλκιοπούλου.

(Συνέχεια "Ιδε φυλλάδ. 90.).

—o—

Ἐγνώριζε προσέτι καὶ ἄλλοι τι οὐφῆλτερον καὶ δυσκολότερον τοῦ πολεμεῖν, ἢξερε δηδαδὴ νὰ διευθύνῃ τὸν πόλεμον μόνον δὲ ὡς μέσον μεταχειριζόμενος αὐτὸν, κύριον σκοπὸν εἶχε τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς πατρίδος του. "Οτε, κατὰ τὸ 1798, προβενήκως ἥδη ὁν τὴν ἡλικίαν, καὶ ἐπιθυμῶν δια τοῦτο τὴν ἀνάπτωσιν, ἐταράχθη προιδὼν πιθανὸν τὸν πόλεμον μεταξὺ τῶν Ὀμοσπόνδων Πολιτειῶν καὶ τῆς Γαλλίας, ἔγραψε πρὸς τὸν Ἀδάμ, διάδοχόν του εἰς τὴν κυδένησιν τῆς δημοκρατίας, τὰ ἀκόλουθα. « Προβλέπω δι, ἀν ἀνάδειχθωμεν οσβαρὰν πάλην κατὰ τῆς Γαλλίας, ὁ πόλεμος σύτος θέλει διαφέρεις οὐσιωδῶς ἔκεινου τὸν δόποιον πρότερον ἐπεχειρήσαμεν. Τότε ἰδίους φρονήσεως ἥτον ν' ἀργήσωμεν τὸν ἔχθρὸν ν' ἀναλίσκῃ τὰς δυνάμεις του, μεχρισοῦ ήμεις ἔφοδος ασθῶ-

μεν ἀπὸ δπλα, καὶ μορφώσωμεν στρατὸν πειθαρχοὺ διὰ νὰ πολεμήσωμεν αὐτὸν τὸ σχέδιον τοῦτο ἦτον τότε τὸ φρονιμώτερον καὶ τὸ καταλληλότερον εἰς τὴν κατάστασιν ήμῶν. Ἄλλα τώρα, ἐὰν ἔχωμεν σκοπὸν νὰ πολεμήσωμεν τοὺς Γάλλους, δρείλομεν νὰ τοὺς προσβάλλωμεν κατὰ πᾶν βῆμα. ».

Τὸ σύστημα τοῦτο, σύστημα πολέμου ζωηροῦ καὶ ἐπιθετικοῦ, τὸ δόποιον ἥδη ἐπόρτεινεν, ἔχων ἡλικίαν ἑξήκοντα καὶ ἔξ ἑτῶν, πρὸς εἴκοσι καὶ δύω ἑτῶν, διετέλει ἀκμαίας τὰς δυνάμεις του, σύτε αἱ συμβουλαὶ στρατηγῶν τινῶν φίλων του, σύτε τὰ πάραπονα τῶν ὑπὸ τοῦ ἔχθροῦ καταστρεφομένων ἐπαρχιῶν, σύτε ἡ κατακραυγὴ τοῦ λαοῦ, σύτε ἡ ἐπιθυμία τῆς διξης, σύτε αἱ ἐπιμογοὶ ίκεσίαι αὐτῆς τῆς συνελεύσεως, τίποτε, ἐν ἐνὶ λόγῳ, δὲν ἥθελε τὸν ἀναγκάστε νὰ τὸ παραδεχθῇ. « Γνωρίζω πόσον δεινὴ είναι ἡ θέσις μου· ἡξέρω δι, χωρὶς στρατὸν, χωρὶς δπλα, χωρὶς πολεμεφδία, ἐστερημένος τελοσπάντων ὡν ἀπὸ παν δ, τι ἔχει ἀνάγκην ὁ στρατιώτης, δὲν δύναμαι τίποτε σχεδὸν νὰ πράξω. Κυρίως δὲ λυποῦμαι δι, δὲν ἡμπορῶ νὰ δικαιολογηθῶ εἰς τὸν κόσμον ἀλλως πως παρὰ γνωστοποιῶν τὰς ἀνάγκας μου, διακηρύττων τὴν ἀδυνατίαν μου, καὶ θλάπτων σύτε τὸν ἀγῶνα, τὸν ὅπερι τὸν ἀνεδέχθην. Ἄλλ' ἀπεφάσισα ν' ἀποφύγω δια τοῦτο.

...; καὶ κατὰ τοῦτο ἡ θέσις μου εἶναι λυπηροτάτη ἐνίστε, καὶ, ἀν δὲν ἐπροτίμων τὴν κοινήν εὐημερίαν ἥπο τὴν προσωπικήν μου ἀνάπαυσιν, πρὸ πολλοῦ ἤδη ἥθελα διακυβεύσει τὰ πάντα, ἐν ροπῇ διθαλμοῦ. ».

Ἐκαρτέρησε λοιπὸν ἀγωνιζόμενος ἐπὶ ἐννέα δλό-
κληρο ἔτη. Μόνον δὲ, διατὰ τὸ μακροχρόνιον τοῦ ἀ-
γῶνος καὶ ἡ ἀδράνεια τοῦ ἔνθους ἐπροξένευν ἀποδει-
λασίν τινα, παραπλησίαν τῆς ἀναισθησίας, ἀπεράσιζε
πραξικόπημα τι, ἡ ἐρήπτετο εἰς προφανῆ τινα κίνδυ-
νον, θέλων εῦτε νὰ καταστήσῃ ἐπαισθητὴν εἰς τὸν
τόπον τὴν ὑπαρξίαν τοῦ στρατοῦ του, καὶ νὰ ἐνθαρ-
ρύνῃ διπωσοῦν τοὺς πολίτας. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον,
τὸ 1777, συνέστησε τὸν εἰς Γερμανιάν πόλεμον.
Καὶ δε, περιστοχιζόμενος ἀπὸ συμφορᾶς, τὰς δποίας
ἐν ἄκρᾳ ὑπομονῇ ὑπέφερε, ἡρωτάτο τὶ θέλει πράξει,
ἀν δὲθρὸς προχωρήσῃ περισσότερον, ἀν κυριεύσῃ, λό-
γου χάριν, τὴν Φιλαδελφίαν, ἀπεκρίνετο, « Θέλομεν
ἀποστρῆθη πέραν τοῦ ποταμοῦ Σουσκεχάννα, καὶ, ἐν
ἀνάγκῃ, θέλομεν ἀναβῆ εἰς τὰ Ἀλεγάνεια ὅρη. ».

Πρὸς τὴν πατριωτικὴν ταύτην ὑπομονὴν εἶχε καὶ
ἄλλην τινὰ, ἔτι μᾶλλον ἀξιέπαινον. Τὰ ἔργα τῶν
ἀντιπροσώπων του δὲν τοῦ ἐπροξένουν εὔτε δυσταρέ-
σκειαν εὔτε δυσπιστίαν. Καὶ μάλιστα τοσαύτην ἡτον
ἡ πρὸς αὐτοὺς ἐμπιστούσην του, ὕστε, δια τὴν ἡδημο-
σία ὑπηρεσία τὸ ἐσυγχώρει, τοὺς ἔχοργεις ὅλας τὰς
εὐκολίας καὶ ὅλα τὰ μέσα, πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτῆς.
Ἡ δητὸς θυμαρτὴ αὕτη αὐταπάρνησις, σπανία οὖσα
καὶ εἰς αὐτὰς ἀκόμη τὰς ἐναρτεωτέρας ψυχὰς, ἀπε-
τέλει τὸ φρονιμάτερον καὶ ἀξιολογώτερον ἔργον εἰς
τὴν δημοκρατικὴν ἔκεινην κοινωνίαν, εἰς τὴν δποίαν
αἱ φθονεῖς φιλοτιμίαι ἐπλεόναζαν, καὶ πρέπει γὰ πι-
στεύσαμεν διτο, τοσαύτην ἔχων ὁ Βασιγκτῶν, αὐτα-
πάρνησιν, ἡτον προσέτι καὶ ἐσωτερικῶς ἡσυχάτασος
περὶ τοῦ μεγαλέου καὶ τῆς δέξιης του. « Οταν δὲ τὰ
πράγματα διέκειντο κακῶς, δια τὸ ἀλλεπαλλήλοις ἀ-
ποτυχίαι, η μακρὰ δεινοπάθεια ἔφαίνοντο ἔκθέτου-
σαι τὸν στρατηγὸν εἰς τινὰ κίνδυνον, καὶ ἔδιδαν ἀφο-
ρῆν εἰς ἀταξίας εἰς σκευωρίας, η ἐχθρικὰς εἰσηγή-
σεις, ἀμέσως φωνὴ τις ἰσχυρὰ, η φωνὴ τοῦ στρατοῦ,
τὸν ἐκάλυπτε μὲ τὴν παντοδύνομίαν της, ὑπερασπί-
ζουσα αὐτὸν κατὰ πάσης κατηγορίας, καὶ σώζουσα αὐ-
τὸν ἀπὸ πᾶταν καταδρομήν.

Τὸν χειμῶνα τοῦ 1777 πρὸς τὸ 1778, ἐνῷ δ
στρατὸς, στρατοπεδεύμενος ὧν εἰς Βάλλευ Φόργε, ἐ-
ταλαιπωρεῖτο δεινῶς, ταραξίας τινὲς, καὶ δόλιοι ἀν-
θρωποι ἐσυκφάντησαν πικρῶς τὸν Βασιγκτῶνα. Τὴν
συνοφανίαν ταύτην, εἰσδύτασαν καὶ ἐντὸς αὐτῆς ἀ-
κόμη τῆς συνέλευτεως, ἀπέκρουσε μὲ σοθαρὸν καὶ
ἀνδρικὴν παρουσίαν, καὶ, μὴ φεισθεὶς κάνενδος, ἔξέ-
φρασεν ἐλευθέρως πᾶν διτο, ἐφρόνει περὶ τῶν ἀντιπά-
λων του, καὶ μόνην τὴν διαγωγὴν του ἄφησε νὰ συ-
νηγορήσῃ ὑπὲρ αὐτοῦ. Ἡ ἀπέφασίς του αὕτη ἡτον πο-
λὺ ριψοκίνδυνος εἰς τὴν περίστασιν ἔκεινην. Τοσοῦτο
ὅμως ἐτιμάτιο ὑπὸ τοῦ κοινοῦ καὶ τοσοῦτο ὑπεστη-
ρίζετο ὑπὸ τῶν φίλων του, ὡς τοῦ λόρδου Σιρίλιγγ,
τοῦ Δαφαγέτου, τοῦ Γράν, τοῦ Κνύζ, τοῦ Πάτρια
Αἴρου καὶ τοῦ Ἐρήκου Λόρενς, καὶ τοσαύτην ὑπῆρξεν
ἡ ἀνησυχία τοῦ στρατοῦ, ὕστε, ἀνυπεράσπιστος ἔθριαμ-
βευσε. Πρωταυργὸς τῆς σκευωρίας ταύτης ὑπῆρξεν
δ Ἰρλανδὲς Κόνιεϋ, δστις, παρατηθεὶς τοῦ ἀξιώματός
του, δὲν ἔπαυσε νὰ καταφέρεται κατ’ αὐτοὺς, καὶ γὰ
τὸν ὑδρίζῃ. Ὁ στρατηγὸς Καδδαλαδέρ, ἀγανακτήσας

διὰ τοῦτο, ἐπροκάλεσε τὸν ὑδρίσιν εἰς μονομαχίαν,
καὶ τὸν ἐπλήγωσε κατίριας. Ὁ Κόνιεϋ τότε, βαρέως
ἔχων, ἔγραψε πρὸς τὸν Βασιγκτῶνα τὴν ἀκόλουθον
ἐπιστολήν. « Μόλις δυνάμενος νὰ κρατήσω ἐπὶ τινὰ
λεπτὰ τὸν καὶ αμον, σπεύσω νὰ οοῦ παραστήσω τὴν
βαθεῖαν θλίψιν μου διὰ πᾶν διτο, τι ἐπραξα, η ἔγραψα,
η ἐλάλησα δυσάρεστον πρὸς τὴν ὑμετέραν ἔξιχθητα.
Φθάνω ηδη εἰς τὸ τέλος τοῦ σταδίου μου... Εἰς
τὴν φωνὴν τῆς δικαιούσης καὶ τῆς ἀληθείας ὑπα-
κούων, διακηρύττω τὰ τελευταῖα μου αἰσθήματα. Σὲ
Θεωρῶ μέγαν, ἔξοχον ἀνδρα, καὶ εὔχομαι διὰ τοῦτο
νὰ σὲ περιστοιχίσωσιν ἀκόμη ἡ ἀγάπη, η τιμὴ καὶ
τὸ σέδαιος τοῦ τόπου τούτου, τοῦ δποίου τὰς ἐλευθερίας
ἔσσωσας διὰ τῶν ἀρετῶν σου! ».»

Τὰ 1779, οἱ ἀξιωματικοὶ συντάγματός τινος τοῦ
Νεογρέσεϋ, μηδ μισθοδοτούμενοι τακτικῶς, καὶ ὑποκύ-
φαντες εἰς χρέη, ἐνῷ ὑπηρέτουν, ἀδημονοῦντες δὲ
διὰ τὸ μέλλον ἑστῶν καὶ τῶν οἰκογενειῶν των, ἀνε-
φέρθησαν ἐπισήμως πρὸς τὺν συνέλευσιν τῆς εἰρημέ-
νης Πολιτείας, διτο θέλουσ δώσει ἀθρώως τὰς παραι-
τήσεις των, ἀν δὲν ληφθῇ καληγέρεα τις ὑπὲρ αὐ-
τῶν πρόνοια. Ὁ Βασιγκτῶν κατέκρινε πικρῶς τὴν ἀ-
ναφοράν. Ἐκεῖνος ἐπέμεναν, λέγοντες. « Εφάνημεν
πάντες πρόθυμοι, καὶ εἰμεθα πρόθυμοι, ἀκόμη καὶ
σήμερον, νὰ μένωμεν ὑπὸ τὰς σημαίας μας ἔως διτο
ἡ νομοθετικὴ συνέλευσις ἡμπορέογεν νὰ μᾶς ἀναπλη-
ρώσῃ δι’ ἄλλων. Ἄλλ’ ἀμα γείη τοῦτο, δὲ, παρα-
χωροῦμεν πλέον εὔτε μίαν ἡμέραν. Ἰκετεύομεν ὑ-
μᾶς, ἔξιχώτατε, νὰ πατεύσετε διτο γνωρίζομεν τὰς
μεγάλας ἀρετὰς καὶ τὸν ἔξοχον νοῦν σας, διτο πάν-
τοτε ἐξετελέσαμεν εὐχαρίστως τὰς προσταγάς σας,
διτο ἡ στρατιωτικὴ τέχνη μᾶς εἴναι προσφιλής, διτο ἀ-
γαπῶμεν τὴν πατρίδα μας. Ἄλλ’ ἀφοῦ ἡ πατρὶς φέ-
ρεται μὲ τοσαύτην ἀδικίαν ὕστε λησμονεῖ τοὺς ὑπη-
ρετοῦντας αὐτὴν, χρεωστοῦν εὔτε ν’ ἀποσυρθῶσι. ».»

Ἐκ τούτου βλέπομεν διτο τὸ πρὸς τὸν Βασιγκτῶνα
σέδαιος ἀνεφράινετο καὶ εἰς αὐτὰς ἀκόμη τὰς κατ’ αὐ-
τοῦ τεκταινομένας σκευωρίας, καὶ δὲν ἔπαυε καὶ ἐν
τῷ μέσῳ ἀκόμη αὐτῆς τῆς στρατιωτικῆς ἀπειθείας.

Μεταξὺ δὲ τῶν κυριωτέρων λόγων διὰ τοὺς δποίους,
ἐν καιφῷ τῶν ἀλλεπαλλήλων δυστυχημάτων καὶ τῶν
συνεχῶν διαλύσεων τοῦ στρατοῦ, πολλοὶ τῶν ἀξιω-
ματικῶν καὶ στρατιωτῶν ἔμεναν ὑπὸ τὰς σημαίας
των, καὶ ἀνεζωπυρεῖσο δ ζηλές των, καὶ διετηρεῖτο
ἡ στρατιωτικὴ ἔκεινη συμφιλίωσις, δ μεταξὺ συστρα-
τιωτῶν ὑπάρχων φίλικὸς ἔκεινος δεσμὸς, δ ἀμείβων
γενναιῶς καὶ εὐγενῶς τὰς σκληραγωγίας τοῦ πολέ-
μου, πρέπει νὰ κατατάξωμεν καὶ τὴν προσωπικὴν
ἀξίαν τοῦ Βασιγκτῶνας καὶ τὴν πρὸς αὐτὸν γενικὴν
ἀγάπην, καὶ τὴν δποίου ὅλοι ησθάνοντο ἐπιθυμίαν
νὰ τὸν μιηθῶσι, καὶ τὸν φέδον προσέτι τὸν δποίον
εἶχαν νὰ μὴ περιφρονηθῶσι παρ’ αὐτοῦ, η καὶ ἀ-
πλῶς νὰ μὴ τὸν λυπήσωσι διὰ τῆς διαγωγῆς των.

Ἐχουν οἱ μεγάλοι ἀνδρεῖς τὴν χάριν, χάριν ἡτοις
πολλάκις τοὺς διαφθείρει, ν’ ἀποκτῶσι τὴν ἀγάπην
καὶ τὴν ἀφοῖσις τῶν ἀλλων, ἀλλὰ νὰ μὴν ἔκτι-
μωσιν αὐτάς. Ὁ Βασιγκτῶν δμως ἡτον ἀνεπιληπτος
κατὰ τοῦτο. Ἡγάπα τοὺς συστρατιώτας του, δλον ἐν
γένει τὸν στρατὸν του, καὶ ἐθλίβετο διὰ τὰ δεινά των,
φροντίζων ἀκαμάτως περὶ τῶν συμφερόντων αὐτῶν.
Καὶ δὲν ἡγάπα ἀπλῶς αὐτοὺς, διότι ἐθεώρει τοῦτο

δίκαιον καὶ χρέος του, ἀλλὰ τοὺς ἡγάπα ἐγκαρδίως, διότι ἔβλεπεν αὐτοὺς πάσχοντας καὶ ἀξιωματικούς πρὸς αὐτόν. Διὰ τοῦτο, δὲ τὸ 1783, μετὰ τὴν παυσίν τοῦ πολέμου, εἰς τὸ ἐν Νεοθεράκῳ γαλλικὸν ἀποκαλούμενον Ἑνεδοχεῖον, οἱ ἀνώτεροι ἀξιωματικοὶ τοῦ στρατοῦ, μέλλοντες ν' ἀποχωρίσθωσι διὰ παντὸς ἀπ' αὐτὸν, καὶ, σιωπηροὶ παραλλάσσοντες ἐνώπιόν του, τοῦ ἔσφιγγαν τὴν κεῖρα, τοσοῦτο καὶ αὐτοῦ τοῦ ἴδιου ἡ καρδία καὶ τὸ πρόσωπον ἐσυγκινήσαν καὶ ἐταράχθησαν, ὡς τὴν συγκίνησιν καὶ τὴν ταραχὴν τοῦ ἐνίκησαν τὴν θεοῖς τῆς ψυχῆς του ἀταραξίαν.

Καὶ μολαταῦτα, ποτὲ δὲν ἐφάνη εἰς τὸν στατὸν εὐμάλακτος, ἡ συγκαταβατικὸς, ἀλλ' εἴτε ὑπέφερε ποτε, αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν ὁ στρατὸς, ν' ἀποτελῇ τὴν πρωτίστην τῶν φροντίδων του, καὶ πάντοτε ἐπροσπάθησε νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς αὐτὸν τὴν ἀλλήλειαν δι, ἡ ὑποταγὴ καὶ ἡ ἀφοσίωσις, ὅχι μόνον πρὸς τὴν πατρίδα, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν πολιτικὴν ἑξουσίαν, ηγαντεὶς καὶ κυριώτεροι τῆς ὑπάρχειας του δροὶ, καὶ τὸ ἱερώτερον τῶν καθηκόντων αὐτοῦ. "Οθεν κατὰ τρεῖς ἐπισήμους περιστάσεις, ἔδωκε περὶ τούτου εἰς τὸν στρατὸν ὠραίοτατὸν καὶ διακατικώτατὸν μάθημα διὰ τοῦ παραδείγματός του. Τὸ 1782, « μὲν μεγάλην καὶ δυνηράν ἔκπληξιν του, » (αὕτη εἶναι ἡ ἴδια του ἔκφρασις) δὲν συγκατετέθη νὰ παραδεχθῇ ἀξιωματικούς τινας, κακῶς διακειμένους πρὸς τὴν ἑξουσίαν, τοὺς δποίους αὐτὴν ἡ ἴδια ἑξουσία καὶ ἡ βασιλεία τοῦ εἰχαν προτείνει. Κατὰ δὲ τὸ 1783, δὲ τὸ ἐπληξίαν ἡ ὕρα τῆς ἀφέσεως τοῦ στρατοῦ, πληροφορηθεὶς δι, ὑπεγράφετο ἀναφορά τις παρ' αὐτοῦ, καὶ δι, τὴν γενικήν τις συνάθροισις ἐμελλε νὰ συγκροτηθῇ διὰ νὰ σκεφθῇ περὶ τῶν μέσων, διὰ τῶν δρούσιν ἥδυνατο νὰ ἐπιτύχῃ βιαίως δι, τι ἡ συνέλευσις δὲν παρεδέχετο, ἀν καὶ τὸ πρᾶγμα δὲν ἦτον ἄδικον, μολοντοῦτο, διὰ ἡμερησίας διαταγῆς του, κατέκρινεν αὐτηρῶς τὴν διαγωγὴν ταύτην, συνεκέντρωσε περὶ ἑαυτὸν ἄλλην τινὰ συνάθροισιν, καὶ, πάρουσιασθεὶς εἰς αὐτὴν, ἀφοῦ ἀνεκάλεσε τοὺς ἀξιωματικοὺς εἰς τὸ καθῆκον των, καὶ ἐνεθύμισεν εἰς αὐτὸν τὸ κοινὸν συμφέρον, ἀπεσύρθη, θέλων οὕτων ὑ' ἀφήσῃ εἰς αὐτὸν τοὺς ἰδίους τὴν ἀξίαν τῆς μεταμελείας των, ἡτις καὶ γενικὴ καὶ ἀμεσος ὑπῆρξε. Τελοσπάντων, δὲ, κατὰ τὸ 1784 καὶ 1788, οἱ ἐν ἐφεδρείᾳ ἀξιωματικοὶ ἐπροσπάθησαν νὰ συστήσωσι τὴν ἑταῖρίαν τῶν Κινκιννάτων, μὲν τὸν σκοπὸν νὰ διατηρήσωσι μεταξὺ αὐτῶν, ἀπειχωρίζομένων ἀπ' ἀλλήλων, δεσμόν τινα, ὡς τὰ συμβοηθῶνται ἀμειβαίων, τόσον αὐτοῖς, ὡς καὶ αἱ οἰκογένειαι των, ἀμαρτίας τῶν Κινκιννάτων τοιούτων συστημάτων, ὅχι μόνον ἐνθήρησε νὰ τροπολογηθῶσι τὰ καταστατικά των, ἀλλὰ καὶ παρηγήθη δημοσίως τῆς προεδρείας αὐτῶν, καὶ ἔπαισε πλέον νὰ λαμβάνῃ διπλωσίητε μέρος εἰς αὐτά.

Συγχρόνως τότε, κατὰ πάραδοξόν τινα σύμπτωσιν, Γουστάβος δ Γ', βασιλεὺς τῆς Σουηδίας, ἀπηγόρευσεν εἰς τοὺς ἀξιωματικοὺς τοῦ βασιλείου του, τοὺς ὑπηρετήσαντας εἰς τὸν γαλλικὸν στρατὸν, διαρκεῦντος τοῦ πολέμου τῶν ἀμερικανῶν, νὰ φέρωσι τὸ παράστημον τοῦ τάγματος τῶν Κινκιννάτων, τὸ διποῖον,

διὰ τὰς δημοκρατικὰς του κλίσεις, ἢτον ἀσυμβίβαστον μὲ τὴν κυβέρνησην του.

« Ἄν δὲν δυνάμεθα νὰ πείσωμεν τὸν λαὸν δι, εἰς φόβοι του δὲν εἶναι βάσιμοι, ἔλεγεν δ Βασιγκτῶν, πρέπει τοῦδιάχιστον νὰ ὑποχωρῶμεν μέχρι τινᾶς εἰς αὐτὸν π. Ἀλλὰ κατείλεις αὐτὸν τὸν λαὸν δὲν ὑπεγώρει ποτὲ, διάκις, ἐνεκα τῆς ὑποχωρήσεως του, ἥδυναντο νὰ κινηθεῖσσι τὰ κοινὰ συμφέροντα. Ήσταθμίζεν διμας μὲ ἀκρίβειαν τὰ πράγματα καὶ ἔδιδεν εἰς αὐτὰ τὴν ἀληθινὴν σημασίαντων, οἵτε, διάκις ἐπρόκειτο μόνον περὶ συμφερόντων η φρονημάτων ἰδιωτικῶν, δισον δίκαια καὶ ἀνήσταν, ἐφέρετο πάντοτε ἐπιμόγως, καὶ ποτὲ δὲν ἐκάμπτετο.

Μετὰ τὸ τέλος τοῦ πολέμου, καὶ ἀφοῦ ἀπεχωρίσθη τῶν στρατιωτῶν του, ἐνῷ ἀφενδεὶς ἐλυπεῖτο διὰ τοῦτο ἐγκαρδίως, καὶ ἀφετέρου ἥδυνετο χαράν τινὰ δι, ἥθελεν ἀναπαυθῆ μετὰ τὴν νίκην, αἰσθημα ἄλλο ἐγεννήθη εἰς αὐτὸν, αἰσθημα διμας ἀφανές εἰς τὴν ψυχήν του, καὶ ἀγνωστον ίσως εἰς αὐτὸν τὸν ἴδιον, ἡ λύπη διὰ τὴν ἐγκαταλειψιν τοῦ στρατιωτικοῦ σταδίου, τοῦ εὐγενοῦς τούτου ἐπαγγέλματος, εἰς τὸ διποῖον εἰχεν ἀφιερώσεις τοσοῦτον ἐντίμως τὸ καλῆτερον τοῦ βίου του μέρος. Ἐχων νοῦν δρθὸν καὶ σταθερὸν μᾶλλον παρὰ εὐθυ, δίκαιος ὁν καὶ φιλάγαθος πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, ἀλλὰ συγχρόνως σεβαρὸς καὶ ψυχρὸς δλίγον. πρωρισμένος νὰ διοικῇ μᾶλλον παρὰ νὰ παλαιή, ἀγαπῶν τὴν τάξιν, τὴν πειθαρχίαν, καὶ τὴν ιεραρχίαν, καὶ προτιμῶν μόνην τὴν ισχυρὰν χρῆσιν τῆς βίας ἀπ' δλας τὰς πολυπλόκους λεπτολογίας καὶ τὰς ἐμπαθεῖς συζητήσεις τῆς πολιτικῆς διάκις ἐπρόκειτο περὶ τίνος πράγματος ἀξιολόγου, ἥρεσκετο, δ' δλα ταῦτα, εἰς τὸν στρατιωτικὸν βίον.

» Ο ἀγών ἐτελείωσε Πρὸς ἑσπέραν τῆς 24 Δεκεμβρίου, αἱ θύραι τῆς οἰκίας ταύτης μ' ἐδέχθησαν πρεσβύτερον κατὰ ἐννέα ἔτη, τὰ δποῖα δὲν εἶχα διε ἀνεχωρησα. . . . Ἡρχισα νὰ αἰσθάνωμαι ἐμαυτὸν εὐχαριστημένον καὶ ἀπηλλαγμένον πάσης ἐνοχῆσεως διὰ τὰ δημόσια πράγματα. Μὲ δυσκολίαν ἡμπορῶ νὰ παρατήσω τὴν ἔξιν τὴν δροῖν πλέον ἀπέκτησα, ἐγείρομενος κατὰ πᾶσαν πρωιὰν τῆς κλίνης νὰ καταγίνωμαι εἰς τὰς φροντίδας τῆς ἐπιούσης καὶ, μὲ ἐκπληξίαν μου, ὅχι μικρὰν, ἀφοῦ σκεφθῶ περὶ πολλῶν πραγμάτων, ἀνακαλύπτω δι, δὲν εἰμαι πλέον ἀνήρ πολιτικός, καὶ δι, δὲν ἔχω πλέον τίποτε κοινὸν μὲ τὰ δημόσια. Ελπίζω γὰ τήσα τὰς ἐπιλογίους ἡμέρας μου, διώκων τὴν ἀγάπην τῶν ἀγαθῶν πολιτῶν, καὶ καλλιεργῶν τὰς οἰκιακὰς ἀρετάς. Ο βίος τοῦ γεωπένου εἶναι τερπνότερος παντὸς ἄλλου βίου, εἶναι ἔντιμος καὶ διασκεδαστικός, καὶ, δι, διστις βρδίζει μὲ φρόνησιν, δύναται νὰ ὠρεληθῇ ἀπδ αὐτόν. Δὲν ἀπεσύρθη ἀπδ τὰ δημόσια πράγματα κιόνον, ἀλλὰ καὶ ἀφιερώθη συγχρόνως εἰς ἐμάυτον. Δύναμαι νὰ βίψω τὰ βλέμματά μου παντοῦ εἰς τὴν ἐρημίαν, καὶ νὰ διελθω τὸ στάδιον τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου, αἰσθανόμενος ἀληθινὴν εὐχαρίστησιν. Μή φθονῶν κανένα, ἀπέφασισα νὰ εὐχαριστοῦμαι ἀπ' δλούδ, καὶ μὲ τὴν ἀπόφασιν ταύτην θέλω διανύσσει ἡσύχως τὸ στάδιον τῆς ζωῆς, μεχρισοῦ φθάση η στιγμὴ ν' ἀναπαυθῶ πλησίον τῶν πατέρων μου.»

Διὰ τῶν λόγων τούτων δὲν ἐξέφραζε μόνον στιγμαίαν τινὰ ἐντύπωσιν, προξενούμενην ἀπδ τὴν εὐχαρίστησιν, τὴν δροῖαν ἡσάνθετο διὰ τὴν μετὰ μαχράν πάλιν ἀνάπτωσί του, διὰ τὴν μετὰ πολύμορχον ὑπηρε-

σίαν ἀγγειούσιαν του. «Η εὐεργετική ἔκεινη καὶ ἡ συ-
χος ὑποχεῖς τοῦ μεγάλου ιδιοκτήτου, αἱ ἐργασίαι ἔ-
κειναι αἰτίνες πάντοτε γίνονται πρὸς τὸ συμφέρον του,
καὶ δὲν προξενοῦν κάπιαν ἐνόχλησιν, ή σίκιακὴ ἔκει-
νη δεσποτεῖα, ηπειρ διλίγον διπόκειται εἰς ἀμφισθητή-
σις καὶ μικρὰν φέρει εὐθύνην, ή αἰξιόλογος ἔκεινη
ἀρμονία μεταξὺ τοῦ νομονούς ἀνθρώπους καὶ τῆς πλου-
σιοπαρόχου φύσεως, ή σοδερὰ καὶ ἀπλῆ ἔκεινη φι-
λοξενία, αἱ εὐγενεῖς ἔκειναι εὐχαριστήσεις αἱ δοῖαι,
πηγάζουσαι ἀπὸ τὴν κοινὴν ἀγάπην καὶ τὰς πρὸς
τοὺς ἄλλους εὐεργεσίας, ἀποκτῶνται ἀπονητή, διλα-
ταῦτα κυρίως ἀπετέλουν τὴν ἥδονὴν τοῦ Βασικτῶνος,
τὴν σταθερὰν τῆς ψυχῆς του ἐπιθυμίαν. Μόνος του
τοσιών ἐξελέξατο τὸν βίον τοῦτον. Ήχχαριστεῖτο δὲ εἰς
τὰ ἀγαθὰ αὐτοῖς. ἀπολαμβάνων συγχρόνως καὶ τοὺς
καρπούς; τῆς κοινῆς εὐγνωμοσύνης καὶ τῆς δόξης,
καρπούς; γλυκυτάτους μ' ὅλας τὰς ἐνόχλησις των.

Σοθαρὸς πάντοτε ὁν, καὶ πρακτικὸν νοῦν ἔχων, ἔτε
λειοποίει τὴν καλλιέργειαν τῶν κτημάτων του, ἐκαλ-
λώπικε τὴν κατοικίαν του, κατεγίνετο εἰς τὰ ἐπιτό-
πια τῆς Βιργινίας συμφέροντα, ἐσχεδίαζε τὴν μεγάλην
ἔκεινην ἐσωτερικὴν ναυτιλίαν, ἀπὸ ἀνατολῶν μέχρι δυ-
σμῶν, διὰ τὰς δοῖας αἱ Ὀμέσπονδοι Πολιτεῖαι ἐμελ-
λαν, μίαν ἡμέραν, νὰ κυριεύσωσι τὸ ἡμίσυο τοῦ νέου κό-
σμου, καθιδρύων σπουδαστήρια, ἐτακτοποίει τὰ ἔγγρα-
φά του, διετήρει μεγάλην ἀλληλογραφίαν, καὶ ἡγάλ-
λετο διάκις ἐφίλοξένει τοὺς πιστοὺς φίλους του, δεχό-
μενος αὐτοὺς; εἰς τὴν οἰκίαν του, ή εἰς τὴν τράπεζάν
του. «Ολίγας ἡμέρας μετὰ τὴν εἰς Μόντ Βερνόν ἐπάνω-
δόν του, ἔγραψε πρὸς τινα τῶν φίλων του τὰ ἀκόλουθα.
«Εὔχομαι ὕστε, ή ἀμοιβαία ἀγάπη καὶ τιμὴ, τὰς δ
κοίας ἡμεῖς αὐτοὶ ἐκαλλιεργήσαμεν ἐντὸς τοῦ θορύβου
τῶν δημοσίων πραγμάτων, νὰ διατηρῶνται ζωηροί καὶ
εἰς τὴν ἡσυχίαν τοῦ ιδιωτικοῦ βίου. Οφείλομεν μάλιστα
νὰ καλλύωμεν τὰς ἐπειρίας μας ὡς· καταγινόμε-
νοι; εἰς τὴν ὥραν ταρέφαν ἀνάπτυξιν τῶν ὥραιών τούτων
φωτῶν, πρωτοῦ μεταρρυθμῶν εἰς γῆν γνωμιωτέραν.»

Περὶ τὰ τέλη τοῦ 1784, ὁ Λαφαγέτης μετέβη εἰς τὸ
Μοντ Βερνόν. «Ο Βισιγκτώνων ἡγαπᾷ αὐτὸν πατρικῶς.
Τοσοῦτο δὲ τρυφερὰ ἦσαν ἡ πρὸς αὐτὸν ἀγάπη του, ὡ-
στε, δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, διτὶ τοιαυτὴν ἀγάπην δὲν ἡ-
σθάνηται ποτὲ πρὸς κάνενα ἀλλον. Ανεξαρτήτως τῶν
ὑπηρεσιῶν του, τῆς προσωπικῆς ἀξίας, καὶ τῆς γλυκού-
τητος τοῦ χαρακτῆρός του, ἀνεξαρτήτως προσέτι τῆς
ἐνθουσιαστικῆς ἀφοσιώσεώς του πρὸς τὸν Βισιγκτώνα,
ὁ Λαφαγέτης, δὲν γενεῖς οὔτος νέος, διτὶς καὶ κομψὸς
καὶ ἐπιποτικὸς συγχρόνως ἦσαν, καὶ ὁ ὄποιος ἔφυγεν
ἀπὸ τὴν αὐλὴν τῆς Βερσαλλῆς, θέλων νὰ βοηθήσῃ
καὶ διὰ τοῦ ξεφύσεως καὶ διὰ τῆς καταστάσεως του, τοὺς
γεωπόνους τῆς Ἀμερικῆς, κατέστη τὸ εἶδωλον τῆς ἀ-
γάπης τοῦ οσθαροῦ Ἀμερικανοῦ στρατηγοῦ. Βθεώρει
αὐτὸν ὡς δεῖγμα σεβστομοῦ ἐκ μέρους τῆς εὐγενείας
τοῦ παλαιοῖς κόσμου πρὸς τε τὸν ἀγώνα του καὶ πρὸς
αὐτὸν τὸν ἴδιον, ὡς δεσμὸν ἐνώτερως μεταξὺ αὐτοῦ καὶ
τῆς ἐνδόξου, τῆς εύρυος, τῆς μεγαλοπράγμονος Γαλ-
λικῆς κοινωνίας. Μέγας καὶ μετριόφρων συγχρόνως,
ἡσθάνετο διὰ τοῦτο καὶ εὐχαρίστησιν καὶ εὐγνωμοσύ-
νην, καὶ ἡ ψυχὴ του περιεστρέφετο πέντετο μὲ συγκίνη-
σιν καὶ τρυφερότητα εἰς τὸν νέον τοῦτον καὶ ἔξαρτον
τῆς ζωῆς του φίλον, διτὶς τὸ πάν παρήγεισε διὰ γὰ
ὑπηρετήσῃ παρ' αὐτῷ.

«Απὸ τῆς σιγμῆς καθ' ἧν ἀπεχωρίσθημεν, ἔγρα-

φε πρὸς αὐτὸν, ἀναχωροῦντα, αἰσθάνομαι ἀδιαλείπτως
πρὸς σὲ τὴν ἀγάπην, τὴν τιμὴν καὶ τὴν ἀρσοτίων,
τῆς δοῖας ἡ πορεία τῶν ἐνιαυτῶν, ἡ στενὴ φιλία καὶ ἡ
προσωπικὴ σου ἀξία μου ἐνέπνευσαν. Ἐνῷ τὰ δρχημα-
τά μας ἀπεμακρύνοντο ἀπὸ ἀλλήλων, ἔλεγα κατ' ἐμαυ-
τὸν, ἀν Θά σὲ ἴδω ἀλλοτε, καὶ μ' ὅλην τὴν ἐπιθυμίαν
μου τοῦ νὰ σὲ ἴδω πάλιν, ἐφοδούμενον διτὶ δὲν θὰ σὲ
ἴδω πλέον. Ἀνχροῦλως εἰς τὸν νοῦν μου τὰς ἡμέρας
τῆς νεότητός μου, καὶ βλέπω διτὶ πρὸς πολλοῦ μ' ἐγκα-
τελεῖψω διὰ νὰ μὴν ἐπιστρέψω ποτὲ, διτὶ καταβαίνω
τώρα τὸ δρός εἰς τοῦ δοῖο τὴν κορυφὴν, ἐπὶ πεν-
τήκοντα δύω εἴτη ἀναρρήχωμενος, ἀνέθην. Μ' ὅλην τὴν
δυνατὴν κράσιν μου, ἐπειδὴ κατάγομαι ἀπὸ προγόνους
ὅλιγοσιους, περιμένω ταχέως τὴν ὥραν, καθ' ἧν θέλω
ἀναπαυθῆ εἰς τὸν τάφον τῶν πατέρων μου. Οἱ λογι-
σμοὶ μου οὕτοι ἐσκότιζον τὸν νοῦν μου, καὶ ζοφώδες
ἔθεωρουν τὸ μέλλον, ἀπελπισία δὲ μ' ἐκυρίευεν διτὶ
δὲν θὰ σὲ ἴδω πλέον. Δὲν παραπονοῦμαι... ὑπῆρξα
καὶ ἔγω ποτέ».

Καὶ μολονότι ταῦτα προηγθάνετο, καὶ εἰλικρινῶς
ἐπειθύμει τὴν ἡσυχίαν, δὲ νοῦς του δμως περιεπλανᾶσι
πάντοτε εἰς τὴν κατάστασιν τῶν δημοσίων τῆς πα-
τρίδος του πραγμάτων. Ἀδύνατον εἶναι νὰ λησμονή-
σῃ τις τὴν θέσιν ἔκεινην, εἰς τὴν δοῖαν διετελῶν
ἔξεπλήρωσε μεγάλα καθήκοντα. «Μακρὰν τοῦ κόσμου
εὔρισκόμενος, ἔγραψε κατὰ τὸ 1786, δμολογῶ παρ-
ῆρησις δὲν εἴμαι ἀπαλῆς θεατῆς.» «Ἡ κατάστασις των
πραγμάτων τοῦ ἐπροξένει: βαθυτάτην λόπην καὶ
ἀνησυχίαν. Ἡ ἀμοσπονδία ἐκινδύνευεν. «Ο μόνος δε-
σμὸς, διτὶς τῆς ἔμενεν, ἦτον ἡ συνέλευσις, ἀλλὰ καὶ
κατὴ ἦτον ἀδύνατος, καὶ δὲν ἐτόλμακ νὰ μεταχειρισθῇ
κάνεν ἐξ δισων εἰχεν εἰς τὴν ἐξουσίαν της μέσων. Ἡ
ἡθικὴ ἀδυναμία τῶν ἀνθρώπων προσετίθετο· εἰς τὴν
πολειτικὴν ἀδυναμίαν τῶν θετικῶν. Αἱ πολιτεῖαι ἀλ-
ληλομάχουσι, ἐδυσπίστουσι, ὑπεδλέποντο, ἐφίσιοντο με-
ταξὺ των. Αἱ καθηρώτασαι τὴν ἐθνικήν ἀνεξαρτησίαν
συνθῆκαν ἔκτελοντο ἀτελῶν καὶ προσκαΐρων. Τὰ γε-
νόμενα εἰς τε τὸν παχαίδην καὶ νέον κόσμον δάνεια
δὲν ἐπληρόνοντο. Οἱ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐπιβλη-
θέντες φόροι δὲν εἰσεπράττοντο. Ἡ γεωργία εἰχε
χαυνωθῆ. Τὸ ἐμπόριον εἰχεν ἐλαττωθῆ. Ἡ αναρχία
ἔξηπλουστο. Ἡ δυσχρέσεια ἦτον γενικὴ εἰς τὸν τό-
πον, διότι καὶ αὐτοὶ οἱ πολῖται, βλέποντες τὴν κατά-
στασιν αὐτοῦ, ή τυφλῶς κρίνοντες, ἐμέμφοντο τὴν κυ-
βέρνησιν, ή παρεπονοῦντο διτὶ δὲν ὑπῆρχε τοιαύτη. Καθ'
δὲν τὴν Βρετανήν ἤρχεσε νὰ ἐξαλειφεται ή ὑπὲρ τῶν
Ομοσπονδίων Πολιτειῶν σχηματισθεῖσα ἴδια, καὶ κα-
τήντησε σχεδὸν πρόβλημα, ἀν ὑπῆρξαν ποτὲ Ὁμό-
σπονδίοι Πολιτεῖαι. Τὴν ἀμφιδόλιαν ταύτην ὑπέθαλ-
ψεν ή Ἀγγλία, καιροφυλακτοῦσα νὰ ὠρεληθῇ ἀπ'
αὐτῆγη.

«Ο Βισιγκτώνων ἐδιθύσθη τότε εἰς λόπην βαθυτάτην·
καὶ ὡς ἀν ἐθεώρει ἐκτὸν εἰσέτι ὑπεύθυνον περὶ τῶν
συμβιενόντων, ἦτον τεταραγμένος καὶ τεταπειγωμέ-
νος. «Πανάγαθε Θεέ, ἀνέκραξεν, ἀμα μαζιδῶν τὰς τα-
ραχάς τῆς Μασασσούσετης, διατὶ νὰ ἦσαι δ ἄνθρω-
πος εἰς τὴν δισγωγήν του τόσον ἀστατος καὶ ἀπι-
στος; Δὲν εἰμεθα ἡμεῖς εἰπειν, χθές ἀκόρηη, ἔχυ-
ναμεν τὸ αἷμά μας, θέλοντες ν ἀποκτήσωμεν τοὺς
θεσμοὺς, ὑπὸ τὸ κράτος τῶν δοῖων γ λῶμεν, καὶ τοὺς
δοῖοὺς ἡμεῖς εἰδοὶ ἐθεωρήσαμεν καταλήλους καὶ
καθιερώσαμεν! Καὶ τώρα σύρομεν τὸ ξίφος γὰ τοὺς

καταστρέψωμεν! Τὸ πρᾶγμα τοῦτο εἶναι τόσον ἀκατανόητον, ὥστε δυσκολεύομεις πολὺ νὰ τὸ πιστεύσω, καὶ νὰ πείσω ἐμαυτὸν ὅτι δὲν βλέπω δινειρον . . . Θεμελιώταντες τὴν Ὄμοσπονδίαν, συνελάθαμεν ἵσως καλλίστῃ θέαν περὶ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως. Ή πεῖρα δύμως μᾶς διδάσκει δτι, δικού δὲν ὑπάρχει ἀναγκαστική τις ἔξουσία, ἐκεῖ οἱ ἀνθρωποι δὲν παραδέχονται καὶ δὲν ἔκτελοῦν ποσῶς καὶ αὐτὰς ἀκόμη τὰς μάλλον ὁφελίμους εἰς τὴν εὐδαίμονίαν των ἀποφάσεις . . . Πόσον μεγάλη θέλει εἰσθαι ἡ θλίψις νας, ἀν, ἀπὸ τὸ ὄψος εἰς τὸ διποῖν ἀγένημαν, ἀναγκασθῶμεν νὰ πέσωμεν τόσον γαμηλῇ! . . . Θρηνῶν, ὡς πολλάκις ἐθρήνησα πικρῶς, τὸν θίγατον τοῦ ἀτυχοῦς φίλου μας, τοῦ στρατηγοῦ Δρήνη, ἡρώτηται ἐμαυτὸν ἀν δὲν ἐπρᾶξε καλήτερα ν' ἀφῆσῃ τὸν κόσμον τοῦτον, περὰ νὰ ὑπάρχῃ καὶ νὰ με θέξῃ εἰς συμβάντα, διὰ τὰ διποῖα πιθανώτατον εἶναι νὰ θηρησώσων οἱ ευμπατριώτατοι του.

Αλλ' ἐνῷ ὁ Βασιγκτῶν ἡσθάνετο τοσαύτην πατριωτικὴν θλίψιν, τὰ συμβάντα καὶ ἡ σύνεσις τοῦ λαοῦ ἔδι: δαν ἐλπίδης τιὸν, ἐπιζητοῦσαν μὲν καὶ ἀνησυχίαν καὶ κόπους, ἐνισχύουσαν δύμας τοὺς ἔσχορους ἄνδρας εἰς τὴν διόρθωσιν τῶν ἀνθρωπιῶν πραγμάτων, τοσοῦτο ἀτελῶν δηντῶν ἐκ φύσεως. Καθ' δλας τὰς Ὄμοσπόνδους Πολιτείας ἀπαντεῖς ἡσθάνθησαν τὸ κακόν, καὶ ἔδειπνην πῶς ἡδύναντο νὰ θεραπευθῆ. 'Αλλ' αἱ μεταξὺ τῶν Πολιτεῶν τούτων ἀντιτίκλαι, τὰ τοπικὰ συμφέροντα, αἱ ἀρχαῖαι ἔξεις, καὶ αἱ δημοκρατικαὶ προλήψεις ἐμπόδιζαν δλους νὰ θυσάσωσι πᾶν δτι, ἐπερεπει διὰ νὰ καθιδρυθῇ κεντρικὴ ἔξουσία ὑπερτέρα καὶ ισχυροτέρα. Μολαταῦτα, τὸ πνεῦμα τῆς τάξεως καὶ τῆς ἑνώσεως, διπὸς τὴν πατρίδα ἔρως, ἡ λύπη τὴν διποῖαν δλοι ἡσθάνοντο, βλέποντες καταστρεφομένην τὴν ὑπόληψιν τῆς εἰς τὸν ἔξω κόσμον, ἡ ἔνεκα τῶν ταραχῶν τοῦ ὅχλου προξενουμένη δυσαρέσκεια, ταραχῶν ἀτελευτήτων λαὶ ἀγώνων, τὸ καταφανὲς τῶν δυστυχημάτων τούτων, ἡ συναίσθησις τῶν κινδύνων, δλαι ἐν ἐνὶ λόγῳ αἱ δρθαὶ ἰδεῖαι, καὶ δλα τὰ εὐγενῆταιςθήματα, ἀπὸ τὰ διποῖα ἐπιληροῦστο ἡ ψυχὴ τοῦ Βασιγκτῶνος, μετεδίδοντο εἰς τοὺς ἀλλοὺς, ἐτιμῶντο παρ' αὐτῶν, καὶ προητοιμαζαν μέλλον αἰσιώτερον. Μόλις εἰχον παρέλθει τέσσαρα ἔτη μετά τὴν εἰρήνην, ἥτις ἐκύρωσε τὴν ἀποκτηθεῖσαν ἀνεξαρτησίαν, καὶ σύνοδος ἐθνικὴ συνεχροτήθη εἰς Φιλαδέλφιαν, κατ' ἐμφυτέον τινα τοῦ λαοῦ δρμήν, ἔχουσα τὴν ἐντολὴν νὰ μεταρρυθμίσῃ τὴν διδσπονδὸν κυβέρνησιν. 'Η σύνοδος αὗτη ἥγιεταις τὰς ἐργασίας τῆς τὴν 14 Μαΐου τοῦ 1787, καὶ αὐθημερόν ἔξειλεξατο πρόδρον αὐτῆς τὸν Βασιγκτῶνα. 'Απὸ τῆς ἡμέρας ταύτης μέχρι τῆς 17 τοῦ Σεπτεμβρίου, συνεδριάζουσα καὶ ἀποφασιζουσα κατὰ πᾶσαν ἡμέραν, τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, καὶ δηγουμένη καθ' δλας αὐτὰς τὰς ἐργασίας ἀπὸ τοσαύ την φρόνησιν καὶ τοσαύτην ἀγνέτητα φρονημάτων. διποῖα ποτὲ δὲν ἐφάνησαν εἰς ἔργα τοιαῦτα, ἡδυνήθη νὰ φέρῃ εἰς πέσας τὸ σύνταγμα τὸ διποῖν πρὸ πεντήκοντα ἡδη ἐτῶν κυθερῶν τὰς Ὄμοσπόνδους τῆς Ἀμερικῆς Πολιτείας. Κατὰ δὲ τὴν 30 ἀπριλίου 1789, ἐνῷ συγχρόνως ἡ συντακτικὴ τῆς Γαλλίας συνέλευσις ἔκαμψεν ἔνσρξιν τῶν ἐργασῶν τῆς, δι Βασιγκτῶν, ἐκ λεχθεὶς παρμψηρει πρόδερος τῆς δημοκρατίας, ὥμινεν, ἐνῷ ποιον τῶν παρὰ τοῦ συντάγματος νομοθετηθεσῶν ἀνωτέρων τῆς δμοσπονδίας ἀρχῶν, νὰ φυλάξῃ καὶ ἐκτελέσῃ αὐτὸν ἀκριβῶς.

(Ἀκολουθεῖ).

ΙΟΥΔΙΟ,

η

ΤΟ ΘΕΩΡΕΙΟΝ ΤΟΥ ΜΕΛΟΔΡΑΜΑΤΟΣ.

ΤΠΟ ΕΥΓΕΝΕΙΟΥ ΣΚΡΙΒ.

(Συνέχεια καὶ τέλος. Ιδε φυλλάδ. 90.)

—ο—

V.

'Η τετάρτη πρᾶξις τῶν Οὔγειέτων ἐτελείωσε διὰ τοῦ θερύβου τῶν ἐπευφημήσεων, καὶ δι συμβολαιογράφος ἐξηκολούθησε τὴν διήγησίν του, ὡς ἔξης:

«Οἱ Αρθούρ, ἐμεινεν ἔξι μῆνας εἰς Βορδὼ, ζητῶν, ἐρωτῶν, ἐρευνῶν πάντας περὶ τῆς Κυρᾶς Βοννίδη, περὶ τῆς οὐδεὶς ἐγνώριζε. Μάλιστα καὶ εἰς τὰς ἐφημερίδας ἔγραψεν καὶ ἡ πτωχὴ, ἥθελεν ἀποθάνει ἀπὸ χαράν, ἐὰν τὸ ἔβλεπεν... Ἀλλὰ τοῦτο δὲν τη ἥτο πλέον δυνατόν. Οἱ ιδιοκτήτης μικρᾶς τινος οἰκίας, εἰς ἥν είχεν αιτη κατοικήσει, ἔδωκεν εἰς τὸν Αρθούρ τὰς διὰ τῶν ἐφημερίδων ζητουμένας πληροφορίας. Η κυρία Βοννίδη είχεν ἀποθάνει πρὸ δύο μηνῶν.

— Καὶ ἡ ἀνεψιά της;

— Δὲν ἔμενε μετ' αὐτῆς: ἀλλ' ἡ θεία ἔχαιρεν εὐπορίαν τινά εἰχεν ἑκατὸν λουδοβικίων Ισσείον πρόσοδον.

— Καὶ πόθεν;

— Αγνοεῖται.

— Ανέφερε τι περὶ τῆς ἀνεψιᾶς της;

— Ενίστεταις ἐπρόθερε τὸ δηνομά της—καὶ ἔπειτα διακόπτετο, ὡς τανεὶ ἐφοβεῖτο· μὴ προδώσῃ μυστικόν τι, τὸ διποῖον ὥρειλε νὰ φυλάτῃ.

Τίποτε πλέον δὲν ἡδύνατο νὰ μάθῃ δ 'Αρθούρ, μ' δλας τὰς φροντίδας καὶ ἔξετάσεις του· κατέστη πάλιν εἰς ἀπελπισίαν. Διότι, ἀφότου ἀπώλεσε τὴν Ιουδίθ, ἀφότου διὰ παντὸς ἀπεχωρίσθησαν, ἡ πρὸς αὐτὴν προσήλωσίς του κατέστη ἔρως, κατήντησεν ἀληθὲς πάθος. 'Η μόνη σκέψις του, ἡ μόνη ἀσχολία τῆς ζωῆς του ἦτον ἐκείνη. 'Ανεκάλει πικρῶς εἰς τὴν μνήμην του τὰς σπανίας ἔκεινας στιγμὰς τὰς διποῖας διηῆλθε πληγίον της. Παρίστατο ἐνώπιον τῶν ὄφηταλμῶν του ἐστολισμένη μὲ τοσαῦτα θέληγτρα, μὲ τοσοῦτον ἔρωτα . . . Καὶ εἰχεν καταφρονήσει ἐν τούτοις δλα ταῦτα τ' ἀγαθὰ, τὰ διποῖα ἄλλοτες τῷ ἀνῆκον· καὶ δὲν ἐγνώρισε τὴν ἀξίαν των, εἰμὴ ἀφοῦ διὰ παντὸς ἐστερήθη ταύτην. 'Ανερέυνα δλα τὰ μέρη εἰς τὰ διποῖα τὴν είχεν ἰδεῖ κατὰ συνέπειαν δὲν ἀφηνε ποτὲ τὸ Μελόδραμα.

'Ηθέλησε νὰ κατοικήσῃ τὸ σίκημά της κατὰ τὴν δδὸν Προθηγγίας. Πρὸς μείζονα δὲ δδύνην του, τὸ εἰχεν ἐνοικιάσει κατὰ τὴν ἀπούσιαν του ξένος τις. δστις δμως δὲν ἔμενεν εἰς αὐτό! 'Ηθέλησε νὰ τὸ ἐπανίδη τοδλάχιστον, ἀλλ' δ οἰκοφύλαξ δὲν είχεν τὰς κλεῖς, αἱ δὲ θύραι καὶ τὰ παράθυρα τοῦ οἰκήματος ἔμενον στερεώτατα κεκλεισμένα.

'Εννοεῖταις βεβαίως δτι ἀφεθεὶς ὅλος εἰς τὰς θλίψεις καὶ τὸν ἔρωτά του, δὲν ἐσκέπτετο οὐδόλως περὶ τῶν ὑποθέσεών του ἐγώ δμως ἀνησύχουν διαύτας, καὶ μετὰ λύπης ἔβλεπα δτι ἐλάχισταν φάσιν ἀθλίαν. 'Αποκλη-